

Karsten Krampitz

POT DOMOV

(Odlomek iz novele)

Ugovor

V časniku „Steinburger Allgemeine“ z dne 7. marca 2006 ste zapisali: „Pred in po smrti Benna Wuttkeja je bilo veliko farizejev, toda le en Judež – neuradni sodelavec tajne službe „Nagelj“ oziroma Ulrich Schwenke.“ – Ob tem izjavljam: Nikdar nisem bil neuradni sodelavec ministrstva za državno varnost Nemške demokratične republike.

Steinburg, 14. marca 2006

Odvetnik Stefan Eisenmann v imenu Ulricha Schwenkeja, župnika v pokoju

Rože so nevarne. Ste vedeli? Sprva sploh nisem hotel verjeti; cerkovnik je govoril o tem, nekaj dni po dejanju:

»Pastor Schwenke,« je dejal, »vsako jutro tam še vedno leži majhen šopek rož.« Na tem mestu se je zgodilo; niti tri korake od cerkvenih stopnic, poleg telefonske govorilnice, ki je takrat še stala. Goreči bencin je na tlaku pustil krog, temno moder, ki ga smetarji dolgo niso mogli odstraniti – kot brazgotina na bazaltu.

Večinoma so bili nageljni tisti, proti katerim je morala posredovati policija, kakor je posredovala tudi tistega dne: tovariši Ljudske milice so se vendar tako potrudili, da so odstranili napis, ki ga je brat Wuttke namestil na avtomobilsko streho.

Ta zadeva z rožami je potem sčasoma pojenjala, vendar nikdar povsem prenehala. Veste, da so nageljni včasih tam ležali celo opoldne? Ja, kaj hočemo. Saj vendar ni prepovedano, da izpustiš cvetlico iz rok, ko greš mimo. In vsakokrat sta iz Lade, ki je bila tam stalno parkirana, planila dva gospoda; en moški, ki je zavaroval *corpus delicti*, drugi pa ga je ob tem varoval.

*

Našo cerkev na Mestnem trgu dandanes dojemajo bolj kot muzej, vmesno postajo na poti turističnih skupin. »Poglejte! TUKAJ se je zgodilo!«

Toda ljudje, ki tukaj živijo, niso niti praznovorni. V tem mestu je Vsemogočni le govorica; ljudje so pozabili, da so pozabili na Boga. Bog ne obstaja.

Bog podeljuje obstoj.

Toda zakaj vam to pripovedujem? Objavite pismo mojega odvetnika. In pri tem naj, dragi moj, tudi ostane. Cui bono? Celotna zgodba je prinesla že toliko gorja. In vrh tega: Vaš članek je že davno izšel, vaše odgovore poznamo. Ali pa morda iščete šele ustrezno vprašanje?

Tako je to v novinarstvu, kajne?

Imeli ste pol strani v lokalni prilogi.

To je že nekaj. Prej še osmrtnice nismo smeli objaviti. – Pa ne le to! Gospod reporter ima nato še toliko časa in volje, da se celo pozanima po predmetu svoje domnevne raziskave.

Svoji ženi sem rekel: »In ta si še drzne priti sem.« Presneto, le s kom je pa potem govoril, preden je napisal članek?! Z drugimi novinarji? Dogaja se vedno isto: ob obletnicah eden prepíše od drugega. Ali pa tako kot vi, preljubi, iz nekakšnih dokumentov. Toda le kaj vedo ti dokumenti o meni kot človeku? Kdo pa sem? Ali res nisem nič več kot vsota vseh zabeleženih postopkov glede moje osebe?! To je nezaslišano. Izklopila sva telefon; nove številke ne bo več v imeniku. Tega ni mogoče več prenašati: Vsi ti tuji ljudje, ki podnevi in ponoči mislijo, da me lahko kadarkoli opsujejo. Mojo ženo so nadlegovali v trgovini – zaradi mene. Toda vse to že veste.

Ničesar ne veste.

Kakšen Judež, to ste mi strokovnjak.

Ali ni bil to tisti, ki mu je Jezus dejal: »Kar nameravaš storiti, stori hitro!« Povejte mi, kako je možno, da izdate skrivališče nekoga, ki živi na očeh javnosti? Nekoga, za kogar vsi vedo, kje se zadržuje.

In kaj pričakujete od mene? Naj se tudi *sam* zagovarjam z vrvjo?! Kdo pa ste? Kdo vam daje pravico, da širite takšne govorce? Ničesar ne veste. Ničesar nimate v rokah. Nobenega pooblastila z mojim podpisom.

Potem pa še ves ta kič. Lepo vas prosim, če že berem to patetično sranje, bom pa vendarle smel tudi citirati. »Čas zaceli vse rane ...« – Kar pozabite; čas sam je rana. Bolezen, ki jo bom kmalu prebolel. Čez nekaj tednov jih bom imel oseminsedemdeset. Razumete? Torej se bom že kmalu odpravil domov in takrat mi bo vprašanja zastavljal nekdo drug.

Ne, dragi moj, pred vami se že ne bom zagovarjal.

Pravzaprav me še vedno veže zaveza molčečnosti, ki velja za dušne pastirje, tudi upokojene. Zato z vami sploh ne smem govoriti o vsem in vsakomur. To se vam zdi smešno, kajne? Domnevni vohun, ki se sklicuje na zavezo molčečnosti. – Če to ni dobra zgodba?! Ali pri tem vašem bizarnem časniku dobivate kakšne nagrade za dober ulov? Samo vprašam. Vaš trud in tudi vaš pogum bi bilo vsekakor treba nagraditi! Ne upa si vsakdo potegniti leva za rep, ko je lev že mrtev. Odvetnik mi je povedal, da izvirate iz Kassla. Tako, tako. Štiridesetletni lokalni urednik iz Hessna? Dragi moj, vam je pa res uspelo. Moja žena je že rekla:

»Zakaj pa pravzaprav *mi* ne razlagamo ljudem v Kasslu, kako so *oni* živeli?« Ja, zakaj pa ne? Prav rad bi za hip poškilil v vaše sodne spise. Bi šlo?

Oh, ali je to zdaj že kar intervju? Že snemate?

Kakšen hrup pa je to zdaj?! Lenčka! Kakšen lajež spet enkrat. MOJ BOG! Lene, pa kaj počne pes zunaj? LENČKA; PES!!! Pojdi vendar pogledat, prosim, greš? Najin pes je namreč skoraj slep. Zdaj ves čas laja, ker ga je strah. Toda, kaj naj storimo? – Zaprl bom okno. Samo trenutek, prosim.

*

Če bi lahko še enkrat govoril z njim? Vprašal bi ga: Brat Wuttke, ali niste prebrali v Svetem pismu, da trpljenje in žalost sodita k življenju? Da so prvi pričevalci radostno prenesli, kar jim je bilo naloženo? Saj vendar piše, da so apostoli »zapustili véliki zbor, veseli, da so bili vredni trpeti zasramovanje« zaradi Kristusa. Apostol Pavel pa pravi: »Ponašamo se s stiskami.« V pismu Hebrejcem piše: »Z veseljem ste prenesli, da so vam pobrali imetje.« – Brat Wuttke, mar tega niste prebrali? Le kako ste se lahko potem za božjo voljo odločili za tak korak?!

Ali ne prenesemo, da imamo za gospodarja nekoga, ki je bil križan?! Nekoga, ki je ljubil, ne da bi se branil, ki ni protestiral, ki je s križa molil za svoje rablje in krvnike in ki nam je dejal: »Blagoslavlajte tiste, ki vas preklinjajo! Delajte dobro tistim, ki vas sovražijo!«

*

Poglejte, nikakor ne bi rad slabo govoril o Bennu Wuttkeju. Toda res je imel določeno značajsko lastnost, namreč, da je od nekdanje težke povezoval kategoriji časa in prostora. Ne le, da nikoli ni prišel na dogovorjeno mesto ob dogovorjenem času – naletel si celo še na dva ali tri druge, ki jih je prav tako pustil čakati ob istem času in na istem kraju.

Pri tem pa je bil čas pravzaprav njegov poklic. Kot pastor je bil brat Wuttke, kako naj temu rečemo, *pozno poklican*, prvotno pa je bil po poklicu urarski mojster. Temu so se v samostanu pogosto nasmihali: Kaj, urar, pa nima nikakršnega občutka za čas? Vselej zamuja, poleg tega pa sploh ne sodi v naš čas. Še vedno ga vidim pred seboj, v ponošeni obleki, kako z ugasnjeno pipo v desnici razmišlja o

kakšni malenkosti. Ob tem je včasih zapadel v čudovito spevno narečje svoje domovine. Vzhodnoprusko je zategoval glasove nekako takole »Usmiiljenje!« Ali pa »Zakaaj pa prrav jaaz? Če te ne bo daanes, pa prideš jutř', pojutrišnjem pa prav gotov' ...«

Hkrati pa je izžareval tudi nekakšen nemir ... – kako naj to pojasnim? Nekoč sem prisedel k bratu Wuttkeju v avto. Sploh ne vem več, kam sva bila namenjena. Hotel sem se torej pripeti, ko je prasnil v smeh in me vprašal, ali ne verjamem več v »Gospodabooga«?

No, ja. Naj se zaupam Gospodu v vsakem trenutku in vsepovsod? Ali pa ga s tem že izzivam? Ali službena pot ni dobrodošla priložnost za dokaz o obstoju Boga? – Raje ne. Človek je res vozil kot nor. Lahko rečemo »nor«? Še danes je namreč marsikdo mnenja, da je bil brat Wuttke zmešan.

Ali je bil mar Jeremija zmešan, da je razbil vrč in z jarmom okrog vratu tekal po mestu? Ali pa Ezekijel, ko je prebil zid, namesto da bi uporabil vrata. Ali Jezus, ki se je vsem na očeh spečal z mračno sodrgo? - Kdo ali kaj je nor? In kaj je normalno?

Vsekakor pa je brat Wuttke počel nore stvari. Nekoč je za binkošti v cerkvi izpustil goloba, da bi slikovito prikazal Svetega duha. Med nekim drugim bogoslužjem je s seboj prinesel telefon. Psalm 50, verz 15: »*Kliči me na dan stiske, rešil te bom.*« Dobro se še spominjam neke druge pridige: »*Če ne boste verovali kot otroci, ne boste prišli v nebeško kraljestvo.*« – Med tem je ves čas v naročju držal mačjega mladička. Morali bi videti otroke, ki so sedeli v cerkvi s svojimi starši ... – ah, kako so jim žarele oči. Brat Wuttke je povedal, da je mucka pred kratkim postavil na peč, čisto na vrh, in mu zaklical: »Skoči, mucek! Ne boj se!« In res mu je mali mucek v loku skočil v naročje. Ta poskus je nato še istega dne ponovil z mačjo materjo. »N'č ne pomaga. Ni skočila,« je dejal brat Wuttke, »čeprav bi mi tudi ona lahko zaupala.« Pa nič zato. Hrano bo vseeno dobila.

Kakšne ideje je imel ta človek! Ob neki žalni slovesnosti je kovača prosil za težko kovinsko verigo, ki jo je nato med pridigo odvrigel na tla. Tako bo, je dejal, nekega dne, ko bomo rešeni svojih spon.

*

Sam se je že davno rešil svojih spon.

Brat Wuttke je od časa do časa govoril, ne, vzhičeno pripovedoval o tem! Oh, sam je bil vendar spokorjeni grešnik, zajedalec in klošar, pa tudi tat. Predvsem pa pijanec. Vendar je Jezus, naš Gospod, prišel prav k takšnim. In oni k njemu – vsi trudni in obteženi.

Zakaj prav naše mesto, tega brat Wuttke ni znal povedati. Mislim, da je bil Steinburg preprosto na poti. Benno Wuttke je bil tedaj čisto pri koncu. Njegov prvi zakon in urarska delavnica sta propadla in to istočasno. In tako se je klatil po deželi, z vzhoda na zahod in nazaj. Meja z zahodno Nemčijo je bila takrat še odprta.

Benno Wuttke je bil dobesedno na tem, da se zapije do smrti. Saj ne, da ne bi hotel sprejeti pomoči – pomoči preprosto ni bilo. Nekoč je vlomil v trgovino in sicer med tednom, sredi belega dne! Skozi kletno okno je splezal v skladišče, si prisvojil dve steklenici žganega in ob tem – namenoma! – povzročil takšen hrup, da je prišel blagajničar pogledat, kaj se dogaja. Naj, prosim, prodajalec pokliče policijo in konča to trpljenje. Toda kaj je storil tisti človek? Celo vrata mu je pridržal! Bennu Wuttkeju je še pomežiknil! V smislu: 'Vse mi je jasno, Vem, kaj potrebuješ. No, daj, poberi se!' Konec koncev trgovina ni bila njegova.

Ko je brat Wuttke mnogo let za tem pripovedoval o tem, je dejal še:

»Ne, takšne pijandure, kot sem bil jaz, svet še ni vidu.«

*

Benno Wuttke je bil tako rekoč krošnjar – vendar ne kot urar. Je to sploh možno, da greš kot urar krošnjarit? Ali lahko odideš na gradbišče in vprašaš: »Dober dan, imate tukaj kakšno uro za popraviti?« Pa saj je vseeno. Možak je *fehthal* in v Steinburgu je hotel narediti dober »štih«, čakal je pred cerkvami in pokopališči, da pridejo ljudje ven. Saj poznate takšne. Ali pa se spravijo nad pastorja pred njegovimi stanovanjskimi vrati: »Bog daj, ubog popotnik sem! Pošten prosjak prosi vbogajme.«

Z denarjem, ki ga dobijo, pa se zapijejo. Naš Benno Wuttke je bil tistega dne relativno dobro »preskrbljen,« da ne rečem mrtvo pijan.

V takšnem stanju – pravzaprav je že nameraval zapustiti mesto – je pozvonil pri stari opečnati zgradbi, kjer je bil sedež Kristusove skupnosti. Pozneje so mu povedali, da je cerkovnika momljaje vprašal, ali bi se smel tukaj obriti.

»Obriti?« je vprašal cerkovnik. – Ja, saj je sicer videti kot „kakšen klošar.“

Moj Bog, reveži! Nočem se norčevati iz njih, saj so prav oni Gospodu najbližje. Povsem gotovo pa Benno Wuttke ni bil *reven*, kar zadeva domišljijo, pravi komedijant je bil, in sicer zelo nadarjen: Kakšna beda, pa je sploh ni sam zakrivil. Človeška usoda, tako dramatičnih razsežnosti, kakšna žalost.

Drugo si lahko že kar mislite. Benno Wuttke je nekdaj še sam olepševal svoje legende: govoril je, kakšno srečo je imel. Bilo je, kakor da bi pravični spraševali kralja: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in smo ti dali jesti? Kdaj si bil žejen in smo ti dali piti?

Neumnost, v Kristusovi skupnosti so bili brez izjeme preprosto neverjetno prijazni ljudje. Iz britja je nastala postelja, topla kopel, kosilo, nov plašč, nato pa je Benno Wuttke doživel prvo molitev.

Danes se Kristusove skupnosti skoraj nihče več ne spominja, vsaj ne v našem mestu. Ločina je bila to, a številčna. Njihova stavba je stala nekoliko vstran od avtocestnega izvoza. Ob nedeljah je tja k bogoslužju prihajalo kvečjemu dvajset ljudi; kot študent teologije sem bil tudi sam enkrat ali dvakrat tam, iz radovednosti.

Izvorna skupnost je bila veliko večja, pa čeprav je šlo za ločino ločine: že davno pred vojno so se ti ljudje odcepili od tradicionalnega binkoštnega gibanja, svoje stare ločine – vendar ne tu pri nas, temveč pretežno v Vzhodni Prusiji. Ta majhna skupnost na robu mesta je bila torej, če hočete, cerkev v eksilu *en miniature*. Uradno česa podobnega seveda nikoli ni bilo, še tega bi se nam manjkalo: cerkev *pregnancev*!

Kakorkoli, brat Wuttke, ki verjetno že od malih nog ni več prestopil cerkvenega praga, celo v najhujši stiski ne, pa čeprav vemo, da nas stiska nauči moliti – je rad povelečeval svoj prihod v Kristusovo skupnost, govoril je o prebujenju, kakor da bi se tistega dne prebudil iz dolgega, vročičnega spanca.

Pri tem pa so ga ti ljudje najprej le odpeljali v bolnišnico; počakali so nekaj dni, kajti sicer bi zapadel v delirij.

*

V bolnišnici ga je največkrat obiskala Ellen, njegova bodoča žena. Njena družina je prva vzela Benna Wuttkeja k sebi. Ellen je bila takrat snažilka v bolnici in je tako lahko še nekoliko poskrbela zanj. Pokrpalala mu je oblačila, prinašala sadje, če ga je bilo mogoče kupiti, in sploh se je rada zapletla v pogovor z njim.

Benno Wuttke je bil že od nekdaj dober zabavljač, očarljiv in zgovoren. Moj Bog, slišati bi ga morali, kako je govoril! Kar je res hudo, je to, da počasi pozabljam njegov glas. Kakšna škoda. Ne živi več veliko ljudi, s katerimi bi se lahko pogovarjal o tem. Danes marsikdo trdi, da ga je poznal – toda nihče izmed teh ga ni slišal. Z le nekaj besedami se je dotaknil tvoje duše. Slišati je bilo kot: 'Ne skrbi, bom že jaz poskrbel za to. Vse bo še dobro.'

Ellen je bilo všeč, kadar je ta Benno Wuttke govoril o prihodnosti in se ob tem izgubljal v sanjarjenju. Stari ljudje v Kristusovi skupnosti namreč prav tako še vedno kujejo načrte za preteklost. Saj poznate tisto: »Ah, se še spominjaš? Včasih bo vse bolje!«

Člani Kristusove skupnosti so bili razen Ellen le ostareli. Vsi po vrsti takšni, da si se čudil, kako jim je sploh uspelo prečkati Odro. Že dolgo ni bilo več krstov, zato pa vsako leto več pogrebov.

Kaj pa Ellen? Ta je hotela živeti. Zdaj. – Toda kdaj je »zdaj«?

Toda verjetno je ena izmed slabih strani krščanstva prav ta, da ne nudi razlogov za smeh. Biblija pozna le redke tuzemske radosti. Beseda sreča se v Novi zavezi sploh ne pojavlja. Čudno, kajne?

Pri tem pa je bila sreča pravkar na »odvajanju«. Ellenina sreča je ležala v bolnišnici, v veliki sobi z osmimi posteljami, takoj pri vratih. Sreča je lahko spet hodila pokonci in brez pomoči. Celu na sprehod si je želela. Sreča se je obrila, umila si je lase, se počesala in je bila pravzaprav prav čedna na pogled. Tako je vsaj nekoč pripovedovala Ellen. Benno Wuttke je zavihal rokave svoje halje. In

Ellen sploh ni mogla drugače, kakor da je pogladila kodraste dlake na njegovih podlahteh.

Ob tem pa Ellen sprva sploh ni bila tako navdušena: Ko ji je oče tistega večera dejal, da bo ta moški, ta tujec, zaenkrat prenočeval v kamrici, je bila zgrožena, celo nekoliko jezna. Kako čudni so postali njeni starši. Oba, oče in mama sta komajda še skrbela zase; njuna skromna pokojnina je zadoščala komaj za zdravila s črnega trga, najemnino in les za kurjavo. Ellen je bila vendar tista, ki je domov prinašala denar in največ znamkic za hrano. Ellen je kuhala in prala. Zdaj pa je prišel oče z zasedanja skupnosti in to s *takšnim človekom!* Nekom, ki se je hotel v cerkvi obriti! – Dejstvo, da se v cerkvi ne smeš obriti, še ne zadošča, da takšnega človeka pripelješ s seboj domov. Starša ste že kot otroci, ki z igrišča prinašajo potepuške mačke, ne da bi vedeli, da te živali terjajo tudi delo in trud. Ta tujec, ta pridanič, nekdo, ki bo le delal zgago, ki ni pri pravi in ki ima verjetno vrh vsega še uši. Kaj šele ostri vonj, ki ga oddaja ... – In natanko tako je tudi bilo: že naslednjega dne so morali poklicati zdravnika, ki ga je pregledal, nato pa le zmajeval z glavo.

Toda zdaj – po enem tednu v bolnici – je bilo v njem mogoče prepoznati človeško bitje. Krepak mož, povsem drugačen od steinburških moških, starih in invalidnih ali nedoraslih z dolgimi jeziki, ki so vedno žvižgali za njo na ulici. Ime mu je bilo Benno Wuttke. In kakšne roke je imel! Tako velike, da se skoraj niso skladale z njegovim poklicem, za katerega je trdil, da se ga je bil menda izučil. Ali pa je morda vedno popravljal le ure na železniških postajah ali cerkvenih zvonikih? Popoldne sta zdaj skupaj sedela zunaj na klopi, Benno Wuttke je pripovedoval o svetu, o urah – in o hrani: oh, njegov veliki sen je, da bi imel enkrat samkrat v življenju pečeno piško vso samo zase, piško, ki mu je ne bi bilo treba z nikomer deliti. To bi bila čista sreča, nekaj, česar bi se spominjal do konca svojih dni. In ko je ta Benno Wuttke takole govoril, se je Ellen zdelo, kakor da bi nekdo odprl okno. Tega ni mogoče pojasniti; Ellen še sama ni razumela, kaj se je dogajalo. Ta Wuttke ni povedal ničesar pomembnega. Pa vendar si imel ob tem, ko si ga poslušal, občutek, kot da ... – kot da dihaš. Zdaj pa res že preveč govorim.

Na vsak način mu je Ellen čez nekaj dni vendarle prinesla pečeno piško. Molitve Benna Wuttkeja so bile torej uslišane. Od kod pa imaš to, ga je zanimalo. Kar brez jedilnih znamkic?! Oh, kakšno veselje! Ponovno sta skupaj sedela zunaj na klopi, umaknjena pred tujimi pogledi, in Benno Wuttke ji je ponudil perutničko, ki pa jo je Ellen zavrnila. Ne, kje pa, pečenje je le zanj. Naj mu tekne.

*

Leta v Kristusovi skupnosti so pustila pečat na življenju Benna Wuttkeja. Ljudje te ločine so čutili, da so poklicani k posebnemu »pričevanju«. O tem sploh ne bom na dolgo razpravljaj. Morali bi slišati starega pastora! Ob nedeljah ni le jadikoval nad propadom morale in nravnosti, temveč je rohnal tudi proti nikotinu in sladkosnednosti – to da so najbolj pereči problemi. Komunizma konec koncev nisi mogel ves čas kritizirati, saj bi si sicer nakopal težave. Poleg tega pa Pavel pravi, da mora biti vsak poslušen oblasti in Rimljani gotovo niso bili nič boljši od rdečih. Pač prej ne bi smeli voliti rjavih. – Od vsega tega je potem pri maši ostalo vse zlo tega sveta, kar ni malo, katastrofe, številna neurja in da ne pozabimo: vsesplošna krivovernost. To vse naj bi bilo znamenje, da bo že kmalu napočilo *njegovo* kraljestvo, kraljestvo Jezusa Kristusa! Hoteli so biti njegovi pričevalci.

Bistvo te skupnosti pa je bilo prav njeno občestvo, povezanost. Veste, ljudje, ki potrebujejo drug drugega, se drug do drugega vedejo drugače, ne tako, kakor to poznamo in doživljamo danes: kapitalizem je svoboda, da smo rešeni drug drugega; Jezus pa je svoboda *za drugega*.

Seveda so ljudje v skupnosti med seboj tudi precej strogi. Kaj bi se zgodilo, če bi Benno Wuttke nekoč prišel v cerkev v hlačah z zakovicami! »Usmiiljenje!« Kakšen škandal bi to bil. V Kristusovi skupnosti so pač zelo veliko pozornosti namenjali temu, da se je pravičnost odražala tudi v oblačilih – in seveda v življenjskem slogu.

Tako je Benno Wuttke kmalu začel redno delati. Saj veste, čas je denar. In vsak čas potrebuje svoje ure. V tem smislu je Benno Wuttke, ki je sicer vedno zamujal, ujel še zadnji vlak, da je postal samostojni urar v Steinburgu.

Sčasoma je uspel zbrati celo skromno premoženje: naš Benno Wuttke je poleg tega v svoji trgovini ob delavnici zelo uspešno trgoval z vsakovrstnimi rabljenimi

stvarmi – pasovi, lonci in celo škarjami! V tistih letih nikjer nisi mogel kupiti škarij. V ponudbi pa je imel predvsem ure, rabljene ročne ure. Na tone. Sploh ne slutite, od kod je imel toliko ročnih ur!

V njegovo trgovino so občasno prihajali ruski oficirji, takšni, ki so bili po koncu vojne stacionirani v Nemčiji. Ti rdečearmejci so še vedno imeli pri sebi takšne stvari. Ročne ure so bile nekaj časa njihova valuta. Plačilno sredstvo, katerega vrednost je zapadla. Tega si danes sploh ne moremo predstavljati: ti ljudje so varčevali ure!

Urarski mojster Wuttke jim je zdaj pomagal zamenjati staro valuto za novo. Razširile so se govorice, da je bil Benno Wuttke v štabu steinburške garnizije na dobrem glasu. In tako je marsikateri oficir v znak zahvale prinesel steklenico vodke. – Vodke!!!, in to Bennu Wuttkeju, ki je bil neskončno vesel, da je ubežal alkoholnemu maliku, ki ni več popil »niti šlukca«; zato mu torej ni preostalo drugega, kakor da je to darilo posređoval naprej svojim strankam. Po rahlo višji ceni zaradi lastnih stroškov, se razume.

Benno Wuttke pa vendarle ni hotel priti praznih rok, ko je zaprosil za roko svoje Ellen. Njeni starši so bili, kolikor vem, zelo veseli, da je vprašal.

Njuna poroka je bila menda veličastna slovesnost. Šlo je za zadnjo poroko v steinburški Kristusovi skupnosti. Za tem je bil še krst, Karlčkov. Še danes slišim, kako je brat Wuttke dejal: »To je b'la priidna naša štoklja!« Štoklja je namreč prinesla otroka že dva tedna po poroki! »Ta prav' čudež, ne?«

*

Prevedla Amalija Maček